

DE LA PEDAGOGIA TERAPÈUTICA EN ESPAÑA. BARCELONA:
INSTITUT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ DE LA UNIVERSITAT
DE BARCELONA, 2007

D'entrada s'ha de dir que ens trobem davant d'una obra col·lectiva coordinada pels professors Carmen Buisán i Iñaki Echebarria que aglutina una sèrie de treballs escrits per amics, deixebles i estudiosos que aborden el pensament i l'obra de Miquel Meler (1921-2005) des de diferents punts de vista. A més, s'ha de recordar que Miquel Meler va obtenir l'any 2006 —a títol pòstum— la segona edició del Premi Jesús Garanto, que atorga l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, que dirigeix el professor Miquel Martínez. De fet, l'import d'aquest guardó ha servit per finançar —si més no parcialment— el llibre que ens ocupa i que respon a aquest sentiment coral d'amistat i reconeixement que el professor Meler va saber despertar en els distints àmbits (acadèmic, d'atenció als discapacitats, pastoral) en què va actuar.

Tot seguit, detallem el contingut d'aquest llibre elaborat per moltes mans. En un primer moment, Miquel Martínez Martín, director de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, introdueix el llibre amb un pròleg en què dóna constància de les virtuts personals i humanes del professor Miquel Meler. A continuació, Pere Amorós, Carme Panchón i Amando Vega —tots ells deixebles de Miquel Meler— glossen les virtuts de Miquel Meler des de la doble vessant de bon company i excel·lent mestre. Seguidament, el professor Àngel C. Moreu Calvo presenta un documentat treball sobre els inicis de la pedagogia terapèutica a Espanya que detalla les iniciatives anteriors a l'obra de Miquel Meler, entre les quals destaca el paper desenvolupat pels doctors Alfred Strauss, Emili Mira i Jeroni de Moragas, dels quals Miquel Meler sempre es va sentir continuador. Més endavant, ens trobem amb un extens treball —signat pels professors Moreu i Vilanou— sobre el sentit humanista de la pedagogia terapèutica de Miquel Meler, on es repassen les diferents etapes i moments de la seva trajectòria personal i intel·lectual: la vocació sacerdotal, la influència del Concili Vaticà II, el sorgiment del seu interès per la pedagogia especialitzada, la seva activitat com a professor universitari, el magisteri de Jeroni de Moragas —amb qui va col·laborar—, la dimensió humanista de la pedagogia terapèutica, la defensa aferrissada que Meler va fer d'aquest àmbit de la pedagogia, la seva acció com a capellà rural i els seus darrers anys de vida, que van transcórrer a redós de les columnes del temple de la Sagrada Família. Seguidament, s'hi inclouen les simpàtiques i afectuoses paraules que el professor Alexandre Sanvisens —degà honorari de la Facultat de Pedagogia— va pronunciar en ocasió de l'homenatge universitari que la Universitat de Barcelona li va retre el 16 de març de 1988 amb motiu de la seva jubilació. Prossegueix un treball de la professora Mariàngels Riera i Figueres, de la Universitat Ramon Llull, que va col·laborar estretament amb el doctor Miquel Meler durant el període que va dirigir Blanquerna (1970-1973), una institució nascuda de la fusió de diversos centres anteriors i dedicada a la formació de mestres des d'una perspectiva personalista basada en l'humanisme cristià. Al seu torn, les professores Jerónima Ipland García, de la Universidad de Huelva, i María del Carmen Ortiz, de la Universidad de Salamanca, dediquen en sengles articles unes sentides paraules a enaltir la figura del doctor Miquel Meler des de l'estima i el record.

Igualment es reproduïxen una sèrie de textos del professor Miquel Meler de difícil localització i que donen una visió panoràmica del seu pensament pedagògic, vist des de l'horitzó de la pedagogia terapèutica i sense negligir l'atenció pastoral dels discapacitats. A continuació, indiquem els títols d'aquests treballs recuperats i assenyalen entre parèntesis l'any de la seva aparició: «Metodología educativa especial» (1972), que correspon a la ponència presentada al IV Con-

grés Nacional de Pedagogia; *Pedagogía terapéutica y tecnología educacional* (1975), resum de la seva tesi doctoral; «La semença del “mestre Moragas”. En el 50 aniversari de l’Institut de Pedagogia Terapèutica “Jeroni de Moragas”» (1990), parlament pronunciat en el Saló de Cent de l’Ajuntament de Barcelona amb motiu de la commemoració del cinquantenari de l’Institut de Pedagogia Terapèutica, fundat l’any 1940 per Jeroni de Moragas, i finalment, «Atenció pastoral als deficients mentals» (1984), treball publicat a la revista *Quaderns de Pastoral* en què Meler planteja la conveniència que els agents de la pastoral aprofundeixin en el sentit del concepte d’evangelització amb referència a les persones deficients mentals. L’obra finalitza amb una bibliografia del professor Miquel Meler que cataloga la seva producció acadèmica, que tot i la seva dispersió forneix una obra sòlida i compacta fins al punt que —al nostre parer— constitueix un referent de primer ordre per a la pedagogia terapèutica a casa nostra. En qualsevol cas, i al marge d’altres possibles consideracions, podem cloure aquesta recensió tot recordant que Miquel Meler —que també va participar en els inicis de la Societat Catalana de Pedagogia— va saber donar, sempre i arreu, testimoni del seu humanisme cristià, que va dirigir en lloc preferent vers les persones discapacitades, que també són criatures del Senyor i que, per tant, mereixen tota la nostra atenció pedagògica.

Conrad Vilanou i Torrano